

Vammaisneuvoston aloite hallintosäännön muuttamisesta

Khall 27.01.2025 § 27
410/00.01.01/2024

Valmistelu ja lisätiedot Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta, puh. 044 422 4020.

Vammaisneuvosto on jättänyt 15.8. allekirjoitetun seuraavan sisältöisen aloitteen hallintosäännön muutostarpeesta:

“Euran kunnan vammaisneuvosto on kokouksessaan päättänyt tehdä aloitteen kunnanhallitukselle korjata kuntamme hallintosääntöä paremmin vammaisten vaikuttamisoikeuksia huomioivaksi.

Vammaisneuvosto ehdottaa, että vammaisneuvostolla olisi oikeus valita kunnanvaltuustoon ja kuntamme lautakuntiin edustajansa, jolla olisi läsnäolo ja puheoikeus. Muutos olisi tehtävä nyt, jotta se olisi voimassa ensivuoden kunnallisvaalien jälkeen valittavissa uusissa toimielimissä. Tämän aloitteen osalta pöytäkirja tarkistettiin samassa kokouksessa.”

Kuntalaki määrää, että kunnassa on oltava vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto. Niin sanotuille vaikuttamistoimielimille on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan kyseisiä erityisryhmiä koskevissa asioissa. Nuorisovaltuustolle on lisäksi annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan toteuttamiseen.

Euran kunnan hallintosäännön mukaan kunnassa on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto (muutettu ikääntyneiden neuvostoksi) ja vammaisneuvosto, joiden kokoonpanosta ja asettamisesta päättää kunnanhallitus. Nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä vastaa sivistyslautakunta ja vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä vastaa kunnanhallitus. Nuorisovaltuusto voi nimetä edustajansa valtuustoon ja lautakuntiin puhe- ja läsnäolo-oikeudella.

Kuntalain esitöissä todetaan, että läsnäolo- ja puheoikeuden antaminen nuorisovaltuuston edustajalle ainakin valtuuston ja lautakuntien kokouksiin parantaisi tiedonkulkua ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Läsnäolo- ja puheoikeus voidaan rajata siten, että läsnäolo-oikeutta ei ole silloin kun asian käsittelyyn liittyy salassa pidettäviä tietoja.

Vastaava käytäntö on myös mahdollinen vanhus- ja vammaisneuvostojen kohdalla. Yhdenvertaisuutta edellyttävän lainsäädännön näkökulmasta tämä voisi olla perusteltua. Nuorisovaltuuston voidaan kuitenkin katsoa olevan erityisasemassa, koska nuorilla, alle 18-vuotiailla, ei ole mahdollisuutta asettua ehdolle kuntavaaleihin ja saada näin ollen vaikutusmahdollisuuksia päätöksentekoon ja mahdollisuutta toimielin paikkaan.

Vaikuttamistoimielinten edustajien lisääminen kunnan toimielimiin on tällä hetkellä ongelmallista sitäkin näkökulmaa vasten, että valtuusto päätti syksyllä 2024 pienentää valtuuston ja kunnan toimielinten kokoa varsinaistenkin luottamushenkilöiden kohdalla.

Vammaisneuvoston aloitetta ja tämän sisältämää keskustelunavausta voidaan pitää joka tapauksessa erinomaisena, koska vaikuttamistoimielinten vaikutusmahdollisuuksia pitää Euran kunnassa kehittää ja parantaa. Prosessit eivät ole tällä hetkellä kaikilta osin toimivat.

Vaikuttamismahdollisuuksia voidaan parantaa muilla tavoin tehokkaammin kuin antamalla vanhus- ja vammaisneuvostojen edustajalla läsnäolo- ja puheoikeus kunnan toimielimiin. Vaikuttamistoimielinten aloitteen tekotapoja voidaan esimerkiksi kehittää ja valmistelevia viranhaltijoita tulee jatkossa kannustaa ja kouluttaa kuulemaan aktiivisemmin kunnan vaikuttamistoimielimiä.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta
Päätösehdotus	Kunnanhallitus merkitsee vammaisneuvoston aloitteen ja sitä koskevan selvityksen tiedoksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.